

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Liite 2

Harrastusryhmien toimintakertomus

Ursassa oli vuoden 2017 lopussa 13 harrastusryhmää. Ne toimivat erityisalansa vertaisyhteisöinä.

Harrastusryhmien toiminta vakiintui vuoden aikana nykymuotoiseksi vuonna 2015 aloitetun Ursan organisoituneen harrastustoiminnan uudistustyön jälkeen. Toimintaa kehitettiin monelle aktiivijäsenelle jaetun vetovastuun sekä viestintään ja tapahtumiin perustuvan yhteisen harrastamisen pohjalta.

Tapahtumat

Vuoden aikana oli peräti yhdeksän ryhmätapaamista. Lisäksi ryhmät järjestivät ohjelmaa Cygnus-kesätapaamisessa Imatralla sekä Tähtipäivillä Saarijärvellä:

Aurinkokuntatapaaminen	24.–26.2.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Fotometriatyöpaja	10.–13.3.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Laitepäivät	31.3.–2.4.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Myrskybongareiden kevätkoulutus	22.4.2017	Observatorio, Helsinki
Ilmakehätapaaminen	9.–11.6.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Syvä taivas -tapaaminen	22.–24.9.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Myrskybongareiden syystapaaminen	29.9.–1.10.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Kerho- ja yhdistysseminaari	13.–15.10.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Tietotekniikka ja mallintaminen	10.–12.11.2017	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila

Tähtipäivät	18.–19.3.2017	Saarijärvi
Cygnus-kesätapaaminen	27.–30.7.2017	Päivärannan leirikeskus, Imatra

Cygnus-kesätapaamisessa ohjelmaa järjesti kaikkiaan yhdeksän harrastusryhmää esitelmien, työpajojen sekä esittelypisteiden muodossa.

Tähtipäivillä oli Arto Oksasen esitelmä tieteellisestä yhteistyöstä sekä Mikko Suomisen esitys Virtuaalimatkailemista aurinkokunnassa.

Aurinkokuntatapaaminen järjestettiin helmikuussa kymmenettä kertaa. Järjestäjinä toimivat aurinkokuntayhteisön viisi harrastusryhmää: Asteroidit ja komeetat, Aurinko, Kuu ja planeetat, Meteorit sekä Tieteellinen yhteistyö.

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Laitepäivät järjestettiin maaliskuuhuhtikuun vaihteessa Tähtikallion havaintokeskuksessa. Tapahtuman esitelmistä koottiin ensi kertaa videotallenteita. Tapahtumasta vastasivat Havaintoväline- ja Tietotekniikkaryhmät.

Myrskybongareiden kevätkoulutus järjestettiin nyt kuudetta kertaa. Edellisestä oli ehtinyt kulua jo viisi vuotta. Puhujina oli sekä meteorologian ammattilaisia, että myrskyharrastajia. Paikkana oli tällä kertaa Helsingin Observatorio.

Ilmakehätapaaminen tapaaminen järjestettiin kahden vuoden tauon jälkeen kesäkuussa. Tällä kertaa tapahtuman järjestäjänä oli ilmakehän optisten ilmiöiden ryhmän ohella myös revontuliryhmä.

Syvä taivas -tapaaminen järjestettiin perinteisesti syyskuussa Tähtikallion havaintokeskuksessa. Tapahtuman organisoivat Syvä taivas -ryhmä.

Myrskybongareiden syystapaaminen pidettiin jo syyskuun viimeisenä viikonloppuna Tähtikallion havaintokeskuksessa. Ajankohta on ollut sama jo vuodesta 2014 lähtien. Tapahtuman järjesti Myrskybongaus-ryhmä.

Kerho- ja yhdistystoimintaseminaari järjestettiin nyt tavallista aiemmin syksyllä, lokakuun puolivälissä. Seminaarissa jatkettiin edellisessä seminaarissa aloitettua ja Cygnuksella jatkettua tähtinäytösteemaa. Harrastajien etäosallistamista jatkettiin suoratoistetun videolähetyksen ja sosiaalisen median kanavien kautta. Tapahtuman järjestämisestä vastasi Kerho- ja yhdistystoimintaryhmä.

Tietotekniikka ja mallintaminen tähtiharrastuksessa -tapahtuma pidettiin toista kertaa. Kyseessä oli Tietotekniikka- ja Meteorit-ryhmien yhteistyössä järjestämä tapaaminen. Yhtenä kantava ajatuksena on yhdistää mm. meteoreihin ja aurinkokunnan pienkappaleisiin liittyvä havaitseminen ja laskenta.

Ryhmien viestintä

Kaikilla ryhmillä oli sähköpostilista Ursan palvelimella. Listoja käytetään nykyisin pääasiallisesti vain tapahtumista ja tärkeimmistä asioista tiedottamiseen.

Avaruus.fi-foorumia hyödynsi tiedottamiseen tai keskusteluun kymmenen ryhmää, lisäksi muidenkin ryhmien aihepiireistä foorumilla käytiin keskusteluja, vaikeivat ryhmät itse käyttäneetkin kanavaa viestintäänsä.

Ilmakehän optiset ilmiöt, Kerho- ja yhdistystoiminta, Myrskybongaus sekä Syvä taivas -ryhmillä oli omat Facebook-sivunsa. Twitteriä ja IRC-kanavia hyödynsivät Tekokuut ja raketti-ilmiöt, sekä

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Myrskybongaus yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen kanssa. IRC oli käytössä epävirallisesti ainakin Kerho- ja yhdistystoimintaryhmällä ja myrskybongareilla.

Sosiaalisen median kanavista vuoden aikana panostettiin ehkä eniten kuitenkin Youtubeen. Harrastustoiminnalla on yhteinen kanava, jota käytettiin mm. tapahtumien suoratoistopalvelun sekä esitelmätallenteiden julkaisupaikkana. Näiden lisäksi oli havaitsemiseen liittyviä ohjevideoita ja Stella Arcti -palkittujen haastattelut. Vuoden aikana kanavalla julkaistiin yli 20 videota.

WWW-sivut

Kaikilla harrastusryhmillä oli www-sivut Ursan palvelimella. Vuoden 2017 lopussa lähes kaikilla ryhmillä oli vähintään etusivunaan yhtenäisemmät uudenmalliset verkkosivut. Aika monilla ryhmillä oli näiden rinnalla vielä vanhanmalliset sivustot, joiden sisältöä siirretään vähitellen uusiin sivupohjiin. Lisäksi monilla ryhmillä oli sisältöjä Ursan wiki-sivustoilla, vaikkei kaikkien päivitys kovin aktiivisesta ollutkaan.

Julkaisutoiminta

Zeniitti-verkkolehteä hyödynsi toiminnassaan 11 harrastusryhmää. Osalla oli artikkelimuotoisia kirjoituksia, osalla myös ajankohtaisuuksia. Sisällöntuotannosta vastasivat ryhmäaktiivit ja muut harrastajat sekä Zeniitti-lehden toimituskunta.

Tähdet ja avaruus -lehdessä julkaistiin juttuja ainakin neljän eri ryhmän aihepiireistä. Näistä säännöllisimmin julkaistiin Syvä taivas -palstaa. Ursan Tähdet -vuosikirjaa avustivat Asteroidit ja komeetat sekä Kuu ja planeetat -ryhmät.

Muutamilla ryhmillä oli juttuja myös muissa julkaisukanavissa tai ne antoivat lausuntoja ja haastatteluja muihin tiedotusvälineisiin.

Taivaanvahti

Taivaanvahti-havaintojärjestelmään kerättiin havaintoja kaikkien havaintotoimintaa harrastavien harrastusryhmien alalta. Taivaanvahdin moderointitiimiin osallistui vastuuaaktiiveja kahdeksasta ryhmästä.

Asteroidit ja komeetat, Aurinko sekä Kuu ja planeetat -ryhmät julkaisivat Zeniitti-lehdessä Taivaanvahdin havaintoihin perustuvia yhteenvetoja.

Muuta toimintaa ja lisätietoja

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Asteroidit ja komeetat -ryhmä toimitti Tähdet-vuosikirjaan tietoja kääpiö- ja pikkuplaneetoista sekä näiden täydennykseksi verkkosivuille lisäennusteita ja -karttoja. Vuoden tärkeimmät havaintokohteet olivat kevään kirkkaat komeetat 45P/Honda-Mrkos-Pajdusakova, 41P/Tuttle-Giacobini-Kresak sekä C/2015 V2 (Johnson). Ryhmän keskuudessa organisoitiin Suomi 100 asteroidit -projekti, jossa havaittiin suomalaisten löytämiä pikkuplaneettoja.

Aurinkoryhmä osallistui aurinkokuntatapaamiseen Toni Veikkolaisen esitelmällä Auringon aktiivisuudesta. Zeniitissä oli Matti Helinin kokoama katsaus elokuun täydellisestä auringonpimennyksestä Yhdysvalloissa.

Avaruustekniikkaryhmä julkaisi Zeniitissä säännöllisesti ISS-avaruusaseman näkymisennusteita ja verkkosivuilla satelliittikatsausta. Harrastustoiminnan Youtube-kanavalle julkaistiin Heavens Above for Android -opastusvideo.

Havaintovälineryhmä järjesti laitepäivät yhdessä tietotekniikkaryhmän kanssa sekä organisoi perinteiseen tapaan Cygnus-kesätapahtumaan tekniikkatyöpajan.

Ilmakehän optisten ilmiöiden ryhmä osallistui ilmakehätapaamisen järjestämiseen yhteistyössä revontuliryhmän kanssa. Tiedotusvälineille ja suuren yleisön kysymyksiin annettiin asiantuntijavastauksia.

Kerho- ja yhdistystoimintajaoston pääteemana jatkui tähtinäytöstoiminta, jota käsiteltiin Cygnuksella ja syksyn seminaarissa. Ryhmä osallistui Tähtiharrastuspäivän kehittelyyn. Keväällä järjestettiin Tähtiharrastuspäivän logokilpailu. Päivän tunnukseksi valittiin Kaisa Jaakkolan suunnittelema työ.

Kuu ja planeetat -ryhmä jatkoi Zeniitissä aloitettua Kuun pinnanmuotoja esittelevä sarjaa *Kuuta pintaa syvemmältä*, jonka aiheisiin havaitsijat saattoivat vaikuttaa Avaruus.fi-foorumin äänestyksillä. Suomi 100 -havaintoprojekti *Suomalaiset kraatterit Kuussa* jatkui myös vuoden aikana. Tähdet 2018 -vuosikirjaan toimitettiin aineistoa tähdenpeitosta ja Jupiterin kuista. Viime mainittuja täydennettiin verkkosivujen lisämateriaalilla. Vuoden tärkeimpiä havaintotapahtumia oli kuunpimennys 7.8.2017.

Meteoriryhmä osallistui toista kertaa keväiseen aurinkokuntatapaamiseen. Syksyllä järjestettiin toisen kerran yhteistyössä tietotekniikkaryhmän kanssa Tietotekniikka ja mallintaminen tähtiharrastuksessa -tapaaminen.

Myrskybongausryhmä organisoivat keväällä koulutuspäivän ja syksyllä perinteisen syystapaamisen. Vuoden tärkein havaintotapahtuma oli Kiira-rajuilma 12.8.2017. Verkossa ylläpidettiin sadetutkakarttaa sekä Tähtikallion salamapaikantimien ja sääaseman tietoja.

Revontuliryhmä toimitti säännöllisesti revontuliennusteita sähköpostilistalle. Ryhmä osallistui myös ilmakehätapaamisen järjestämiseen.

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Syvä taivas -ryhmä ylläpiti Deep Sky Archive -havaintopiirrosarkistoa Ursan palvelimella, mutta osallistui myös Taivaanvahti-järjestelmän toimintaan.

Tietotekniikkaryhmä osallistui laitepäivien ohella myös Tietotekniikka ja mallintaminen -tapahtuman järjestämiseen. Verkkosivuille julkaistiin ohjelmistoesittelyitä. Ohjelmien videosittelyt -hanke edistyi pikku hiljaa. Esitelmämateriaalien Alkaid-arkistoa ylläpidettiin edelleen yhteistyössä Kerho- ja yhdistystoimintaryhmän kanssa.

Tieteellinen yhteistyö -ryhmä järjesti keväällä työpajan fotometrian perusteista. Ryhmäläisiä osallistui Riikassa 17.–22.9.2017 järjestettyyn European Planetary Science Conference -kokoukseen. Täällä oli esillä kaksi suomalaisten harrastajien eksoplaneettahavaintoja käsittelevää posteria. Tieteellisiä havaintoja tehtiin kansainvälisiin hankkeisiin ja yhteistyöverkostoille, mm. AAVSO:lle, Pulkovan observatoriolle ja tšekkiläiselle TRESKA-eksoplaneettaverkostolle.

Tekijät

Asteroidit ja komeetat

Matti Suhonen, yhteyshenkilö
Veikko Mäkelä, komeettakoordinaattori, mediavastaava
Rauno Päivinen, komeetta- ja pikkuplaneettakuvaus

Aurinko

Marko Kämäräinen, yhteyshenkilö
Kari Kuure, aktiivisuusennusteet
Toni Veikkolainen, verkkosivuvastaava

Avaruustekniikka

Antti Kuosmanen, yhteyshenkilö
Mikko Suominen, mediavastaava
Leo Wikholm, havainnot ja www-sivut

Havaintovälineet

Olli-Pekka Joronen, yhteyshenkilö
Kari Laihia, laiterakennus
Rauno Päivinen, laiterakennus
Hannu Määttänen, optiikka
Christos Oscar Kambiselis, rakentelun tietotekniikka
Tomi Taskinen, verkkosivuvastaava

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Ilmakehän optiset ilmiöt

Juha Ojanperä, yhteyshenkilö
Linda Laakso, asiantuntija/kerhotoiminta
Jari Luomanen, asiantuntija/ilmiöt ja kuvaaminen

Kerho- ja yhdistystoiminta

Matti Salo, yhteyshenkilö
Mika Aarnio, asiantuntija/varainhoito ja rahoitus
Harri Haukka, asiantuntija/yhdistysviestintä
Jani Helander, yhdistysyhteydet
Veikko Mäkelä, verkkosivuvastaava, asiantuntija/kurssit

Kuu ja planeetat

Veikko Mäkelä, yhteyshenkilö
Matti Suhonen, koordinaattori/pikkuplaneetta- ja tähdenpeitot
Teemu Öhman, kuuasiantuntija
Jari Kuula, kuuasiantuntija
Ari Haavisto, planeettakuvaus

Meteorit

Jaakko Visuri, yhteyshenkilö
Esko Lyytinen, asiantuntija
Markku Nissinen, asiantuntija/visuaalihavainnot

Myrskybongaus

Jari Ylioja, yhteyshenkilö
Miikka Mäkinen, verkkosivuvastaava
Janne Kommonen, mediavastaava
Pauli Jokinen, GSF-mallit
Esa Palmi, Taivaanvahti
Panu Lahtinen, salamapaikannus

Revontulet

Matias Takala, yhteyshenkilö
Emma Bruus, asiantuntija/valokuvaus
Kari Kuure, revontuliennusteet

Syvä taivas

Juha Ojanperä, yhteyshenkilö
Jaakko Saloranta, visuaalihavainnot

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Jari Saukkonen, valokuvaus

Toni Veikkolainen, verkkosivuvastaava

Tieteellinen yhteistyö

Harri Haukka, yhteyshenkilö ja kansainvälisyys

Arto Oksanen, asiantuntija/muuttuvat tähdet

Petri Kehusmaa, asiantuntija/eksoplaneetat

Veikko Mäkelä, aurinkokuntakoordinaattori, asiantuntija/kansalaistiede

Tietotekniikka

Mikko Suominen, yhteyshenkilö

Leo Wikholm, videot

Veikko Mäkelä, asiantuntija/joukkoistaminen verkossa